

**FACTORS INFLUENCING HEALTH STATUS OF CAREGIVERS
OF POSTOPERATIVE NEUROSURGICAL PATIENTS**

NUNTAWAN BUDDHAWAN
=

With compliments
of
.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATED STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1631-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
N972 f
2002
C.2

4336761 NSAN/M : MAJOR : ADULT NURSING ; M.N.S. (ADULT NURSING)
KEY WORDS : HEALTH STATUS / CAREGIVERS / POSTOPERATIVE
NEUROSURGICAL PATIENTS

NUNTAWAN BUDDHAWAN : FACTORS INFLUENCING HEALTH STATUS OF CAREGIVERS OF POSTOPERATIVE NEUROSURGICAL PATIENTS. THESIS ADVISORS : ORAPAN THOSINGHA, D.N.S., KRONGDAI UNHASUTA, Ed.D., SUPORN DANAIDUTSADEEKUL, D.N.S., 134 p. ISBN 974-04-1631-4

Becoming caregivers effects individuals' lives and health. Especially when people have to adapt to the role of caregivers of severely ill patients, such as neurosurgical patients. This research was a descriptive study, based on transition theory, aiming to analyze the factors influencing the health status of caregivers of postoperative neurosurgical patients. The participants were 110 primary caregivers taking care of postoperative neurosurgical patients at home, at least 3 weeks after hospital discharge. Data collection was conducted at the Neurosurgical Out-Patient Department, Bhumibol Adulyadej Hospital, from January to February of 2002, using the Demographic Questionnaire, The Extended Glasgow Outcome Scale, The Short Sense of Competence Questionnaire, Personal Resource Questionnaire 85 Part 2, The Denyes & Filday Dependent-Care Agency Instrument, The Appraisal of Caregiving Scale, and Laffrey Health Conception Scale. To analyze the data, descriptive statistics, Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression were employed.

The majority of caregivers were female (80%) whose ages ranged from 41 to 60 years (Mean = 47.23, SD = 18.08). More than half of the caregivers were married (73.6%), and 29.1% of them were housewives or housekeepers. Nearly half of the participants had sufficient income with saving money (47.3%), while 32.7 % of them had sufficient income without saving money and 20% of them had insufficient income with debts. The most common relationship of caregiver to the patient was that of spouse (42.7%), and most caregivers had secondary caregivers to help them take care of their patients (72.7%). About thirty-six percents of primary caregivers had some disease or illness before becoming caregivers, while 62.7% developed physical symptoms, diseases or illness during caregiving.

The results indicated that capability of caregiver and social support had a positive relationship to the health status of caregivers ($p < 0.001$), but stress and sense of competence, had a negative relationship to the health status of caregivers ($p < 0.001$ and 0.05). The stepwise multiple regression analysis showed that capability of caregiver, together with stress, could explain the variation of health status of caregivers of postoperative neurosurgical patients by 27.7%.

Nurses and other health care providers should encourage promoting health status of caregivers by establishing a training program that focuses on the capability of caregivers and knowledge and skills training in regard to caregiving, providing a stress reduction program, and supplementing the supportive resources in caregiving to reduce the burden of caregivers, which will lead caregivers to good health.

4336761 NSAN/M : สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

นันทวรรณ พุทธวรรณ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยผ่าตัดสมอง (FACTORS INFLUENCING HEALTH STATUS OF CAREGIVERS OF POSTOPERATIVE NEUROSURGICAL PATIENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อรพรรณ โตสิงห์, พย.ด., กรองโต อุณหสูต, กศ.ด., สุพร ดนัยคุชฎีกุล, พย.ด. 134 หน้า. ISBN 974-04-1631-4

การรับบทบาทในการเป็นผู้ดูแล ข้อมมีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของผู้ดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลผู้ป่วยหนัก อาทิเช่นผู้ป่วยผ่าตัดสมอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ใช้พื้นฐานทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยผ่าตัดสมอง ผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยผ่าตัดสมองที่บ้านจำนวน 110 ราย เก็บข้อมูลที่แผนกตรวจโรคผู้ป่วยนอกศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินผลลัพธ์กลาสโกว์ แบบสอบถามการรับรู้ภาวะในการเป็นผู้ดูแล แบบสอบถามแหล่งสนับสนุนทางสังคม แบบประเมินความสามารถของผู้ดูแล แบบสอบถามความเครียด และแบบสอบถามการรับรู้ภาวะสุขภาพ ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่าผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (80%) มีอายุระหว่าง 41 ถึง 60 ปี ($\bar{X} = 47.23$, $SD = 18.08$) มากกว่าครึ่งของผู้ดูแลแต่งงานแล้ว (73.6%) ร้อยละ 29.1 เป็นแม่บ้าน น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ดูแลมีสถานะทางการเงินดีและมีเงินออม (47.3%) ขณะที่ร้อยละ 32.7 มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ และ ร้อยละ 20 มีเงินไม่พอใช้จ่ายและมีหนี้สิน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกับผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นคู่สมรส ร้อยละ 42.7 และส่วนใหญ่มิใช่ดูแลรองช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วย ร้อยละ 72.7 ผู้ดูแลหลัก ร้อยละ 35.5 มีโรคประจำตัวหรือการเจ็บป่วยก่อนเริ่มการดูแลผู้ป่วย และร้อยละ 62.7 เกิดการเจ็บป่วย เกิดโรค หรือเกิดอาการและอาการแสดงของโรคต่างๆ ขึ้นระหว่างการดูแลผู้ป่วย

ผลการศึกษาพบว่าความสามารถของผู้ดูแลและแหล่งสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพของผู้ดูแลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความเครียดและการรับรู้ภาวะในการเป็นผู้ดูแลมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะสุขภาพของผู้ดูแลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.05 ตามลำดับ และปัจจัยด้านความสามารถของผู้ดูแลและความเครียดเป็นปัจจัยที่สามารถร่วมอธิบายความผันแปรของภาวะสุขภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยผ่าตัดสมอง ได้ร้อยละ 27.7

พยาบาลและบุคลากรในทีมสุขภาพควรวางแนวทางในการส่งเสริมความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วย การจัดโปรแกรมผ่อนคลายความเครียด จัดหาแหล่งสนับสนุนด้านการดูแล เพื่อลดภาระของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมภาวะสุขภาพของผู้ดูแล อันจะส่งผลให้ภาวะสุขภาพของผู้ดูแลผู้ป่วยผ่าตัดสมองดีขึ้นด้วย